

Ainevaldkond „Võõrkeeled“

1. Võõrkeeled

1.1. Võõrkeelte pädevuse määratlemine ning põhikooli lõpetaja oodatavad pädevused:

- 1) omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab inglise- ja venekeelses keskkonnas iseseisvalt toime tulla;
- 2) on võimeline osalema ingliskeelsetes projektides (hea keeleoskuse korral ka venekeelsetes);
- 3) tunneb inglise ja vene keelt kõnelevaid rahvaid ja nende kultuure;
- 4) mõistab oma kultuuri ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid;
- 5) omandab edasiseks õppimiseks vajalikud oskused, mis suurendavad enesekindlust õppida võõrkeeli ja suhelda võõrkeeles.

Võõrkeelte õpetamise eesmärk gümnaasiumis on kujundada õpilastes võõrkeelepädevus, s.o suutlikkus kasutada võõrkeelt iseseisva keelekasutaja tasemel, see tähendab B keeleoskustasemel.

1.2. Ainevaldkonna õppeained ja maht, tundide jagunemine õppeaineti ja kooliastmeti ning klassiti.

Ainevaldkonda kuuluvad A-võõrkeel (inglise keel), B-võõrkeel (vene keel) ja C-võõrkeel (saksa keel)

Võõrkeelte nädalatunnid jaotuvad kooliastmeti ja klassiti:

III kooliaste – inglise keel 7., 8., 9. klass (statsionaarne) - 2 nädalatundi; inglise keel 7., 8., 9. klass (mittestatsionaarne) - 1 nädalatund; vene keel/saksa keel, 7. - 9. klass (statsionaarne) - 2 nädalatundi. 7. – 9.klass (mittestatsionaarne)– 1 nädalatund.

A- ja B-võõrkeele valib kool, arvestades kooli võimalusi ning õpilaste soove. Kui kooli õppekavas on põhikoolis võimalik õppida C-keelt, on soovitatav õpilaste soove ja kooli võimalusi arvestades õpetada saksa keelt.

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Inglise, vene ja saksa keele õppimine avardab õpilase tunnetusvõimalusi ning suutlikkust mõista ja väärtustada mitmekultuurilist maailma, arendab erinevate keeleliste ja mittekeeleliste vahenditega süsteemset mõtlemist ja eneseväljendusvõimalusi. Võõrkeelte õppimine arendab kultuuriteadlikku suhtlusvõimet, andes teadmisi eri maade ja eri keeli kõnelevate rahvaste kohta.

Ainevaldkonda kuuluvate võõrkeelte õpe lähtub Euroopa keeleõppe raamdokumendi põhimõtetest ning selles kirjeldatud keeleoskustasemetest. Erinevate osaoskuste õpitulemused on esitatud klassiti. Raamdokumendi ja Euroopa keelemapi põhimõtete rakendamine õppes võimaldab motiveerida õpilasi võõrkeeli õppima, arvestada nende ealist ja ning individuaalset

eripära, suunata erineva edasijõudmisega õpilasi seadma endale jõukohaseid õpieesmärke ning anda õpilastele objektiivset tagasisidet saavutatud kohta. Kõik see toetab õpimotivatsiooni püsimist ning iseseisva õppija kujunemist.

Nüüdisaegses võõrkeeles õppes lähtutakse õppijast ja tema suhtluseemärkidest. Keelesõppes on tähtis eelkõige keele kasutamise oskus ja julgus, mitte pelgalt keelestruktuuri tundmine. Keeleline korrektsus kujuneb õppija pikaajalise töö tulemusena.

Suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse – rääkimise, kuulamise, lugemise ja kirjutamise – arendamise kaudu, seepärast on ka õpitulemused esitatud osaoskuste kaupa. Neid osaoskusi õpetatakse lõimitult. Keelesõpe rikastab mõtlemist, arendab oskust end väljendada, luua tekste ning neist aru saada toetudes emakeelesõpetusele ja vastupidi.

Põhikooli õpilases arendatakse oskust võrrelda oma ja võõrast kultuuri, leida nende sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada teiste kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat.

Võõrkeelesõppe nõuab avatud ning paindlikku meetodilist käsitust, et kohendada õpet õpilase vajaduste järgi. Õpilaskeskse võõrkeelesõppe tähtsamad põhimõtted on:

- 1) õpilase aktiivne osalus õppes, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine ning õpistrateegiate kujundamine;
- 2) keelesõppes kasutatava materjali sisu vastavus õpilase huvidele;
- 3) erinevate aktiivõppevormide (sh paaris- ja rühmatöö) rakendamine;
- 4) õpetaja rolli muutumine teadmiste vahendajast õpilase koostööpartneriks ning nõustajaks teadmiste omandamises;
- 5) õppematerjalide avatus, nende kohandamine ja täiendamine õpilase eesmärkide ning vajaduste põhjal.

Kuna võõrkeel on eelkõige vahend teabe hankimiseks ja selle edastamiseks suhtluses, siis on keelesõppe keskmes teemavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujundatakse suhtluspädevust. Need on kõigile võõrkeeltele ühtsed; erinevused teemavaldkondade käsitlemisel tulenevad õppe kestusest ja tundide arvust.

1.4. Üldpädevuste kujundamine

Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja käitumise – õpetamisel on kandev roll õpetajal, kelle väärtushinnangud ja enesekehtestamisoskus loovad sobiliku õpikeskkonna ning mõjutavad õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist.

Võõrkeelesõpetuse eesmärkides ja tulemustes sisalduvad keelepädevus, kultuuridevaheline pädevus (väärtushinnangud, käitumine) ning õpioskused. Võõrkeeli õpetades kujundatakse kõiki üldpädevusi (väärtuspädevust, sotsiaalset pädevust, enesemääratluspädevust, õpipädevust, suhtluspädevust, matemaatika-pädevust, ettevõtlikkuspädevust) seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja tegevuste kaudu.

Kultuuri- ja väärtuspädevuse arengut toetatakse õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu. Õpitakse mõistma ja aktseptima erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad kultuurilisest eripärast.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks on sobivate keelendite valiku kõrval vaja teada õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid. Seetõttu on sotsiaalne ja kodanikupädevus tihedalt seotud väärtuspädevusega. Sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamisele aitavad kaasa erinevad õpitöövormid (nt rühmatöö, projektöpe) ning aktiivne osavõtt õpitava keelega seotud kultuuriprogrammidest.

Enesemääratluspädevus areneb võõrkeeles kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeelsetunnis käsitleda arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni. Oma tugevate ja nõrkade külgede hindamine on tihedalt seotud õpipädevuse arenguga.

Õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine). Olulisel kohal on eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine (nt Euroopa keelemapi põhimõtetest lähtuvalt).

Suhtluspädevus on võõrkeeles kesksel. Võõrkeeleõpetuse eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea eneseväljendusoskus, teksti mõistmine ja tekstiloomine on eduka suhtlemise eeldused võõrkeeltes. Koos suhtluspädevusega arendatakse õppijas oskust võrrelda oma ning võõra kultuuri sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada teiste kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasusse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalase pädevusega seonduvad võõrkeeled suhtluspädevuse kaudu. Esmalt õpitakse võõrkeeles nt arvutama ning seejärel vastavalt keeleoskuse arengule mõistma erinevate elu- ja tegevusvaldkondade tekste, sh teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud teavet. Õpitakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid eri liiki tekste luues, korrigeerides ja esitades.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleoskus. Toimetulek võõrkeelses keskkonnas avardab õppija võimalusi viia ellu oma ideid ja eesmäärke ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega.

Digipädevust kujundatakse kasutades uuenevat digitehnoloogiat. Olulisel kohal on info leidmine ja säilitamine digivahendite abil ning selle asjakohasuse ja usaldusväärsuse hindamine; digitaalse sisu loomine; suhtlemine erinevates digikeskkondades; teadlikkus digikeskkonna ohtudest ning oskus kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti.

1.5. Võõrkeelte valdkonna lõiming teiste ainevaldkondadega.

Võõrkeelte ainekavad arvestavad teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja kultuuri kohta teiste ainevaldkondade kaudu. Võõrkeeleõppes kasutatavad materjalid täiendavad teadmisi, mida õpilane omandab teistes õppeainetes, andes õpilasele keelevahendid erinevate valdkondadega seonduvate teemade käsitlemiseks. Võõrkeeleoskus võimaldab muu hulgas õppijale ligipääsu lisateabeallikaile (teatmeteostele, võõrkeelsele kirjandusele, internetile jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks.

Keel ja kirjandus. Võõrkeeltele on kõige otsesem seos keele ja kirjandusega, kuna võõrkeeleõppes rakendatakse emakeeles omandatud teadmisi: arendatakse kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust, luuakse tekste ning õpitakse neist aru saama. Kõik need teadmised ja oskused kantakse järgmist keelt õppides üle uude kultuurikonteksti.

Matemaatika. Matemaatikapädevuse arengut toetab numbrite tundmise ja arvutamise kõrval erinevates alustekstides leiduvate sümbolite, graafikute, tabelite ja diagrammide mõistmise ning tõlgendamise oskuse arendamine.

Loodus- ja sotsiaalsed. Lõiming kujundatakse erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppe kaudu. Võõrkeelte õppes juhitakse õpilasi muu hulgas väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; ära tundma kultuurilist eripära ja järgima üldtunnustatud käitumisreegleid; kujundama oma arvamust ning olema aktiivne ja vastutustundlik kodanik.

Kunstiained. Kunstipädevusega puututakse kokku kultuuriteadlikkuse kujundamise kaudu, õppides tundma erinevate maade kultuurisaavutusi nii teemade (nt „Riigid ja nende kultuur“, „Vaba aeg“) kui ka vahetute kunstielamuste kaudu (kino, teater, kontserdid, muusika, näitused, muuseumid jm). Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama erinevaid kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust.

Tehnoloogia. Erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppe kaudu teadvustatakse tehnoloogia arengusuundumisi, seejuures arutletakse nt tehnoloogia kasutamisega kaasnevate võimaluste ja ohtude üle või tutvutakse eri valdkondade teadussaavutustega.

Kehaline kasvatus. Kehakultuuripädevus seostub võõrkeeltes tervisliku eluviisi ja kehalise aktiivsuse väärtustamisega. Võõrkeeleõppes (nii nagu kehalises kasvatuseski) tuleb sallivalt suhtuda kaaslastesse, järgida ausa mängu reegleid ning teha koostööd.

1.6. Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Võõrkeelte õppe eesmärgid ja teemad toetavad erinevais kooliastmes õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid (autentseid) alustekste ning erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid. Eelkõige on läbivad teemad seotud järgmiste teemavaldkondadega:

- 1) **elukestev õpe ja karjääri planeerimine:** „Õppimine ja töö“. Kujundatakse iseseisva õppimise oskus, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ja hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja

koostööoskusi, mida on muu hulgas vaja tulevases tööelus. Võõrkeelt õppides omandatakse eneseanalüüsiks ja enda tutvustamiseks vajalikku sõnavara, et ennast võõrkeeles esitleda ja oma mõtteid arusaadavalt edasi anda. Õpe võimaldab vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt käivad õpilased ettevõtteis, tutvuvad ainevaldkonnaga seotud ametite, erialade ja edasiõppimisvõimalustega. Nii kujuneb oskus koostada õpinguile ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente;

- 2) **keskkond ja jätkusuutlik areng:** „Kodukoht Eesti”. Taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ning keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning, väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma vastuseid keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 3) **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:** „Mina ja teised“, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“, „Kodukoht Eesti“, „Vaba aeg“. Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ja toetub oma tegevuses riigi kultuuritraditsioonidele ning arengusuundadele;
- 4) **kultuuriline identiteet:** „Kodukoht Eesti”, „Riigid ja nende kultuur”. Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktika eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on salliv ja koostööaldis;
- 5) **teabekeskond:** „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“, „Riigid ja nende kultuur“, „Vaba aeg“. Taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;
- 6) **tehnoloogia ja innovatsioon:** „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“, „Vaba aeg“. Taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegset tehnoloogiat eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) **tervis ja ohutus:** „Mina ja teised”, „Kodu ja lähiümbrus”, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“. Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes järgib tervislikku eluviisi, käitub turvaliselt ning aitab kaasa tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- 8) **väärtused ja kõlblus:** „Mina ja teised“, „Kodu ja lähiümbrus“, „Kodukoht Eesti“, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“, „Riigid ja nende kultuur“, „Vaba aeg“. Taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

1.7. Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine.

Õpet kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (s.h kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õppida üksi ning koos teistega, et toetada õpilaste kujunemist aktiivseiks ja ning iseseisvaiks õppijaiks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õppija individuaalset sooritust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse kaasaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õppekeskkondi, -materjale ja -vahendeid;
- 6) mitmekesistatakse õpikeskkonda (kogu koolimaja, aed, külaraamatukogu, näitus, teater, kontsert, arvutiklass, õppekäik ja -reis, kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega jne);
- 7) kasutatakse erinevaid õppemeetodeid (nt rollimäng, õpituba, õuesõpe, arutelu, projektõpe jne).

1.8. Hindamise alused

Õpitulemuste hindamise eesmärgid on toetada õpilase arengut, innustada õpilast sihikindlalt õppima, kujundada õpilase enesehinnangut, tekitada huvi võõrkeele õppimise vastu ning luua seega alus elukestvatele võõrkeeleõppele. Hindamisel lähtutakse kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Tagasisidet andes pöörab õpetaja tähelepanu õpilase nõrkadele kui ka tugevatele külgedele ning juhib tähelepanu õpilase väärtushinnangutele ja – hoiakutele (võttes vajadusel abiks Euroopa keelemapi).

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Hindamise korraldus täpsustakse kooli õppekavas.

1.9. Füüsiline keskkond

Kool korraldab õppe:

- 1) vajaduse ja võimaluse korral keelerühmades;
- 2) klassis, kus on keeleõppe eesmärkide saavutamist toetav ruumikujundus koos vajaliku õppematerjali, sisustuse ja tehniliste abivahenditega.

2. Ainekavad

2.1. A-võõrkeel – inglise keel

2.1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

A-võõrkeele õppega kujundatakse ainepädevus, mis sisaldab keelepädevust, väärtushinnanguid ja -hoiakuid ning õpioskusi. Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) saavutab iseseisva keelekasutaja taseme, mis võimaldab selles keeles igapäevastes situatsioonides suhelda ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid originaaltekste;
- 2) huvitub võõrkeelte õppimisest ja nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- 3) omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- 4) omandab oskuse edaspidi õppida võõrkeeli ning pidevalt täiendada oma keeleoskust;
- 5) huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- 6) oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteoseid, sõnaraamatuid, interneti), et leida vajalikku infot teisteski valdkondades ja õppeainetes.

2.1.2. Õppeaine kirjeldus

A-võõrkeel on enamikule õpilastest esimene kokkupuude teise keele ja kultuuriga, mistõttu üks A-võõrkeele õppe tähtsamaid ülesandeid on äratada õpilastes huvi teiste keelte ja kultuuride vastu ning tekitada võõrkeeleõppeks motivatsiooni. Võõrkeele kui suhtlusvahendi omandamine nõuab pikaajalist pingutust, mis eeldab õppija aktiivset osalust. Õppija keeleoskuse arengut toetab lõimitud aine- ja keeleõpe. Õpetuses lähtutakse kommunikatiivse õpetuse põhimõtetest. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ning õpitava keele kasutamisel.

Kommunikatiivne keeleoskus (suhtluspädevus) hõlmab kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, järk-järgult jõutakse grammatikareeglite teadliku omandamiseni. Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jm). Pragmaatilise pädevuse kaudu areneb õpilase võime mõista ja luua tekste. Suhtluspädevust arendatakse keeleliste toimingute (kuulamise, lugemise, rääkimise, kirjutamise) kaudu.

Keeleõppe telje moodustavad teemavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujundatakse suhtluspädevust. Põhikoolis on teemade käsitlemise lähtekohaks „Mina ja minu lähiümbrus“. Kõigis kooliastmes ning klassides käsitletakse teemasid kõigist teemavaldkondadest, kuid rõhuasetused ja maht on erinevad.

Teemasid käsitledes lähtutakse vastava kooliastme õpilaste kogemustest, huvidest ning vajadustest. Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Emakeeles võib vajaduse korral selgitusi anda.

Oluline on ka õpioskuste arendamine, sealhulgas oskus seada endale õpieesmärke ja analüüsida oma õpitulemusi, kasutades nt Euroopa keelemappi või õpimappi. A-võõrkeele õppimisel saadud õpioskused aitavad omandada järgmisi võõrkeeli.

Võõrkeeleeõppes on kesksel kohal tegevused, mis nõuavad keele eesmärgistatud kasutamist ning lõimivad erinevaid keeleoskuse aspekte. Õpet kavandades lähtutakse didaktikaprintsiipidest (lähemalt kaugemale, tuntult tundmatule, lihtsalt keerulisele, konkreetsele abstraktsele) ning keelekasutuse vajadustest (alustades sagedamini kasutatavatest sõnadest ja vormidest). Kõigis kooliastmes on tähtis osa paaris- ja rühmatööl. Õpilasi suunatakse üha enam tegema eakohast iseseisvat tööd (lugema, infot hankima, projektides osalema jne).

Õpitava võõrkeelega tihedama kontakti loomiseks, suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama õpitavat keelt ka väljaspool keeletundi. Selleks sobivad mitmesugused ülesanded, nt iseseisev lugemine, teabe otsimine eri allikaist, õpetaja juhendamisel tehtavad projektitööd, mille käigus rakendatakse kõiki osaoskusi. Õpilaste motiveerimiseks tuleks aidata neil leida kirjasõpru, korraldada õppereise ja õpilasvahetust ning kutsuda keeletundi õpitavat keelt emakeelena kõnelejaid.

Kõigis kooliastmes on vaja õppijat motiveerida ning kujundada temas positiivset hoiakut keeleõppesse. Eduelamuse saavutamiseks luuakse tundides positiivne õhkkond ja väärtustatakse õpilase iga edusammu. Tunnustatakse ka tulemuse saavutamiseks tehtud jõupingutusi. Vigu käsitletakse normaalse keeleõppe osana, nende analüüsimine soodustab õpitava mõistmist ning võimaldab õpilasel oma keelekasutust korrigeerida.

2.1.3. Inglise keele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine III kooliastmes, 7.klass

2.1.3.1. Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab endale tuttavalt teemal mõttevahetust ning eristada olulist infot; olmesfääris mõistab üldkeelse suhtluse sisu (nt poes), vajab sageli täpsustamist;
- 2) oskab lihtsalt ja lühidalt kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning põhjendada ja selgitada oma seisukohti ning plaane; oskab rääkida oma huvidest ja seisukohtadest; suudab alustada, jätkata ja lõpetada vestlust tuttavalt teemal; kasutab õpitud põhisisuavara ja lausemalle enamasti õigesti;
- 3) saab õpitavat keelt emakeelena kõnelevate inimestega igapäevases suhtlemises enamasti hakkama, tuginedes õpitava keele maa kultuuritavadele;
- 4) loeb lihtsaid tavatekste tuttavatel teemadel ja saab neist aru;
- 5) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu (loeb võõrkeelset eakohast kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab muusikat);
- 6) oskab kirjutada lühemaid kirjeldavat laadi jutukesi oma kogemustest ja ümbritsevast, koostab lihtsaid isiklikke kirju, rakendab õpitud õigekirjareegleid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades ja õppeainetes;
- 8) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 9) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning kohandab oma õpistrateegiaid.

Keeleoskuse hea tase 7.klassi lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
A2.2	A2.2	A2.2	A2.2

2.1.3.2. Õppesisu

1) Mina ja teised: võimed, tugevused ja nõrkused: mida oskan/suudan teha, milles olen nõrk (sama teiste kohta); sõprus, sallivus; kultuurispetsiifilised käitumismaneerid ja oskus nendega arvestada.

Läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääriplaneerimine (võimete, huvide, vajaduste teadvustamine, õpioskuste arendamine, esmane kutsevalik), väärtused ja kõlblus (väärtushinnangud ja kõlbelised normid, sallivus ja lugupidav suhtumine).

2) Kodu ja lähiümbros: sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas; kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (pere ja kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamine ja nendes osalemine), väärtused ja kõlblus (väärtushinnangute ja kõlbeliste normide ühiskondlik mõõde).

3) Kodukoht Eesti: loodusrikkused (loomad jmt); tuntumad vaatamisväärsused Eestis.

Läbivad teemad: keskkond ja jätkusuutlik areng (kohalike ning globaalsete probleemide käsitlemine, loodus kui terviküsteem), kultuuriline identiteet (omaenda tugev kultuuriline identiteet ja selle seos teiste kultuuridega).

4) Riigid ja nende kultuur: õpitava keelega seotud kultuuriruumi kuuluvate riikide lühitutvustus (pealinnad, rahvad, keeled, eripära jmt).

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (teistest kultuuridest teadmiste süvendamine), teabekeskond (meedia kasutamine teabeallikana).

5) Igapäevaelu (sh õppimine ja töö): erinevad tervislikku eluviisi tagavad tegevused (sport, puhkus jmt), toit ja söögikorrad; sisseostud ja suhtlemine teeninduses (kauplus jmt).

Läbivad teemad: tervis ja ohutus (tervisliku ja ohutu käitumise arendamine, osalemine ennetusprojektides), kodanikualgatus ja ettevõtlikkus (tegutsemine ühiskonna eri sektorites), elukestev õpe ja karjääriplaneerimine (võimalikud tulevased tegevusvaldkonnad).

6) Vaba aeg: eri kultuuride eripära ja koosseksisteerimise aktsepteerimine/mõistmine; meediavahendid (Internet) ja nende eakohased kasutamisevõimalused, meediavahenditest saadav kasu ja võimalikud ohud.

Läbivad teemad: teabekeskkond (iseseisev teabeotsing, teabe usaldusväärsus ja selle kriitiline hindamine, interneti võimalused ja ohud), tehnoloogia ja innovatsioon (IKT rakendamine ainetunnis ja vabal ajal).

Keeleteadmised:

- 1) Lauseõpetus: fraaside ja lausete ühendamine; *it/there* lause algul; kaudne kõne (aegade ühildumine, küsimused); kokku- ja lahkukirjutamise põhijuhud; kirjavahemärgid (jutumärgid).
- 2) Tegusõna: ebareeglipärased tegusõnad; isikuline tegumood (*Present Simple, Past Simple, Present Continuous, Past Continuous, Future Simple, Past Perfect, Present Perfect*); umbisikuline tegumood (*Present Simple / Past Simple*); modaalteigusõnad (*can, may, must, will*); *tuleviku väljendamise erivõimalused*.
- 3) Nimisõna: ainsuslikud ja mitmuslikud nimisõnad; liitnimisõnad; artikli kasutamine isikunimedega ja geograafiliste nimedega.
- 4) Omadussõna: omadussõnade kasutamine rahvusest ja kodakondsusest kõneldes; eritüvelised võrdlusastmed (*old-elder*).
- 5) Asesõna: omastavate asesõnade absoluutvormid (*mine, yours*); umbmäärased asesõnad (*both, neither*); umbisikulised asesõnad (*it, there*), siduvad asesõnad (*that, who*).
- 6) Eessõna: eessõnalised väljendid (*look at, listen to*); eessõnad viisimäärustes (*with, without*).
- 7) Arvsõna: protsent; arvsõna „0” erinev lugemine.
- 8) Määrsõna: määrsõnade liigid; määrsõna koht lauses.
- 9) Sõnatuletus: liitsõnad; enam kasutatavad ees- (*re-, un-*) ja järelliited (*-ness, -ion, -ous*) nimi-, omadus-, tegusõnade moodustamiseks.

2.1.3.3. Õppetegevused

7.klassis arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt. Tähtsal kohal on sõnavara avardamine ja kinnistamine ning iseseisvate tööharjumuste kujundamine. Tunnis suheldakse peaaesjalikult inglise keeles. Õpilast suunatakse võõrkeelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilane õpib peale harjumuspärase töö lugema lühemaid adapteerimata ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Tähelepanu pööratakse loovuse arendamisele erinevat liiki suulistes kui ka kirjalikes töödes.

Õpilased hakkavad keeleõpet käsitlema analüüsivalt, õppides kõrvutama eri keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste keelekasutusvigu. Õpitakse mõistma kultuurierinevusi, neid teadvustama ja arvestama. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama arvamust ning nägema ja arvestama erinevaid seisukohti.

2.1.3.4. Hindamine

7. klassis hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Igal õppeveerandil saab õpilane tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kaudu. Soovitav on kasutada ülesandeid, mis hõlmavad erinevaid osaoskusi ja aineid (iseseisev lugemine, projektitöö jne).

Õpilane seab koostöös õpetajaga endale õpieesmärgid ning annab oma teadmiste ja oskuste hinnangu. Õpilane annab õpetaja juhendamisel hinnangu õppele ning oma tööle peamiselt inglise keeles.

Töid, mis sisaldavad kõigi osaoskuste kontrolli, tehakse õppeaastas kuni kaks.

2.1.4. Inglise keele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine III kooliastmes, 8.klass

2.1.4.1. Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru vahetus suhtlemissituatsioonis kuuldust, kui vestlus on loomuliku tempoga ja tuttav igapäevaeluga seotud teemal; mõistab tele- ja raadiosaadete ning filmide sisu, kui teema on tuttav ja huvipakkuv ning pilt toetab heliteksti;
- 2) oskab rääkida lihtsate seostatud lausetega oma kogemustest, sündmustest, unistustest ja eesmärkidest ning lihtsalt põhjendada ja selgitada oma seisukohti ning plaane; on võimeline ühinema vestlusega ja avaldama arvamust, kui teema on tuttav; kasutab õpituid väljendeid ja lausemalle õigesti;
- 3) saab õpitavat keelt emakeelena kõnelevate inimestega igapäevases suhtlemises enamasti hakkama, tuginedes õpitava keele maa kultuuritavadele;
- 4) loeb ja mõistab paarileheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhiseid tekste (nt kiri, veebiväljaanne); mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut;
- 5) oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma mõtteid, tundeid ja arvamusi (nt blogi, e-kiri, on-line vestlus); koostab erinevaid tarbetekste (kuulutus, teadaanne); oskab piiratud hulgal kasutada teksti sidususe võtteid (nt sidesõna, asesõnaline kordus);
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu (loeb võõrkeelsest eakohast kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab muusikat ja internetisaateid);
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteosed, internet, kakskeelsed sõnastikud) vajaliku infootsimiseks ka teistes valdkondades ja õppeainetes;
- 8) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 9) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning kohandab oma õpistrateegiaid.

Keeleoskuse hea tase 8.klassi lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
B1.1.	B1.1.	B1.1.	B1.1.

2.1.4.2. Õppesisu

1) **Mina ja teised:** võimed, tugevused ja nõrkused: mida oskan/suudan teha, milles olen nõrk, mida vaja arendada (sama teiste kohta); sõprus, sallivus; kultuurispetsiifilised käitumismaneerid ja oskus nendega arvestada.

Läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääriplaneerimine (õpioskuste arendamine), väärtused ja kõlblus (sallivus ja lugupidav suhtumine, erinevate seisukohtade võrdlemine ja oma seisukohtade põhjendamine).

2) **Kodu ja lähiümbrus:** sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kogukonnas.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (erinevate kultuurikogemuste omandamine, kaasalöömine erinevate tähtpäevade korraldamisel), väärtused ja kõlblus (arutelu väärtuste üle).

3) **Kodukoht Eesti:** asukoht, suuremad linnad, transport, tuntumad vaatamisväärsused jmt; taaskasutamine.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (omariikluse ja – kultuuri mõistmine), kodanikualgatus ja ettevõtlikkus (ühiskonna erisektorite koostöömimine), keskkond ja jätkusuutlik areng (inimese sõltuvus loodusvaradest ja – ressurssidest, säästva suhtumise kujundamine).

4) **Riigid ja nende kultuur:** õpitava keelega seotud kultuuriruumi kuuluvate riikide lühitutvustus (pealinnad, rahvad, keeled, eripära jmt); teiste maailmas tuntumate riikide nimed, rahvad ja keeled, mida nad räägivad.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (teistest kultuuridest teadmiste süvendamine), teabekeskond (õpilase kujundamine teabeteadlikuks).

5) **Igapäevaelu** (sh õppimine ja töö): erinevad tervislikku eluviisi tagavad tegevused (sport, puhkus, reisid jmt), tervislikud toitumisharjumused; suhtlemine teeninduses (piletikassa, rongi- ja bussijaam jmt); erinevate turvalisust tagavate käskude ja keeldude mõistmine (liiklus, loodus, linnakeskkond jmt); erinevad ametid.

Läbivad teemad: tervis ja ohutus (tervist ja ohutust väärtustavad hoiakud, riskikäitumise ärahoidmine, tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamine), väärtused ja kõlblus (kõlbelise arengu kujundamine, vastutustundlikud valikud), elukestev õpe ja karjääriplaneerimine (valmisoleku elukestvalt õppida kujundamine).

6) **Vaba aeg:** spordialad; kirjanduse liigid; eri kultuuride eripära ja kooseksisteerimise aktsepteerimine/mõistmine; meediavahendid (televisioon, Internet) ja nende eakohased kasutamisevõimalused, meediavahenditest saadav kasu ja võimalikud ohud.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (oma ja teiste kultuuripärandi väärtustamine, lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse), teabekeskond (meediaga seotud probleemide teadvustamine, teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine), tervis ja ohutus (tervist ja ohutu käitumise oskuste arendamine, osalemine tervist edendavates ja turvalisust suurendavates projektides), tehnoloogia ja innovatsioon (kaasaegse tehnoloogia kasutamine ainetunnis, kodutöös, õuesõppes).

Keeleteadmised:

- 1) Lauseõpetus: põimlaused; fraaside ja lausete ühendamine; *it/there* lause algul; tingimuslaused (I tüüp); kaudne kõne (aegade ühildumine, küsimused, korraldused, palved); kokku- ja lahkukirjutamise põhijuhud; kirjavahemärgid (jutumärgid); alistavad sidesõnad (*however, though*).
- 2) Tegusõna: ebareeglipärased tegusõnad; isikuline tegumood (*Present Simple, Past Simple, Present Continuous, Past Continuous, Present Perfect, Past Perfect, Present Perfect Continuous, Future Simple*); umbisikuline tegumood (*Present Simple / Past Simple*); modaalteigusõnad (*have to, must, shall*); tuleviku väljendamise erivõimalused; tarind *to*+infinitiiv, *ing*-vorm.
- 3) Nimisõna: ainsuslikud ja mitmuslikud nimisõnad; liitnimisõnad; artikli kasutamine isikunimedega ja geograafiliste nimedega; väljendid artiklitega ja ilma.
- 4) Omadussõna: omadussõnade kasutamine rahvusest ja kodakondsusest kõneldes; eritüvelised võrdlusastmed (*old-elder*); *enough/too*+omadussõna; omadussõna nimisõna funktsioonis (*the poor*).
- 5) Asesõna: umbmäärased asesõnad (*either, neither*); umbisikulised asesõnad (*it, there*).
- 6) Eessõna: enam kasutatavad eessõnalised väljendid (*give up, rely on*); eessõnad viisimäärustes (*with, without*).
- 7) Arvsõna: protsent; aritmeetilised põhitehted; kümnendmurrud; arvsõna „0” erinev lugemine.
- 8) Määrsõna: määrsõnade liigid ja võrdlemine; määrsõna koht lauses.
- 9) Sõnatuletus: liitsõnad; enam kasutatavad ees- (*re-, un-*) ja järelliited (*-ness, -ion, -ous*) nimi-, omadus-, tegusõnade moodustamiseks.

2.1.4.3. Õppetegevused

8.klassis arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt. Tähtsal kohal on sõnavara avardamine ja kinnistamine ning iseseisvate tööharjumuste kujundamine. Tunnis suheldakse peaaesjalikult inglise keeles (nt suuline ettekanne, rollimäng). Õpilast suunatakse võõrkeelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilane õpib peale harjumuspärase töö lugema lühemaid adapteerimata ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste (s.h iseseisev lugemine). Kirjutamisoskust arendatakse eri liiki loovtöid tehes. Tähelepanu pööratakse loovuse arendamisele nii suulises kui ka kirjalikus väljendusoskuses (nt luuletus, lühiülevaade, lühikirjand, lihtsam uurimistö).

Õpilased hakkavad keeleõpet käsitlema analüüsivalt, õppides kõrvutama eri keelte sarnasusi ja erinevusi. Õpitakse mõistma kultuurierinevusi, neid teadvustama ja arvestama. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama arvamust ning nägema ja arvestama erinevaid seisukohti.

2.1.4.4. Hindamine

8. klassis hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Igal õppeveerandil saab õpilane tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kaudu. Soovitav on kasutada ülesandeid, mis hõlmavad erinevaid osaoskusi (projektitööd, iseseisev lugemine jne).

Õpilane seab koostöös õpetajaga endale õpieesmärged ning annab oma teadmiste ja oskuste hinnangu inglise keeles. Õpilane märkab enda ja teiste keelekasutusvigu.

Töid, mis sisaldavad kõigi osaoskuste kontrolli, tehakse õppeaastas kaks.

2.1.5. Inglise keele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine III kooliastmes, 9.klassis

2.1.5.1. Õpitulemused 9. klassi lõpuks:

- 1) mõistab kõike olulist igapäevaeluga seotud teemadel; tabab peamist sõnumit ja mõistab üldist arutluskäiku; suudab järgida üksikasjalikke juhtnööre ja lihtsamaid kasutusjuhendeid; oskab leida vajalikku infot ning suudab kontekstis mõista tundmatuid sõnu teda huvitaval teemal;
- 2) vestleb igapäevaeluga seotud teemadel, ka spontaanselt; oskab avaldada arvamust, kirjeldada toimingut käiku, väljendada emotsioone ja neile reageerida; tuleb enamasti toime reisis ja teenindussfääris;
- 3) oskab edasi anda infot ja vahendada mõtteid, teateid, tundeid kõnes ja kirjas; oskab kirjutada üksikasjalikku isiklikku kirja ja sõnumit;
- 4) tuleb toime igapäevastes suhtlussituatsioonides inglise keelt emakeelena kõnelevate inimestega, tuginedes õpitava keele maa kultuuritavadele;
- 5) mõistab ja väärtustab teiste kultuuride eripära; tunneb huvi inglise keelt kõnelevate maade kultuuri vastu läbi kirjanduse, filmikunsti, muusika-, tele- ja raadiosaadete;
- 6) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid;
- 7) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 8) koostöös õpetajaga seab endale õpieesmärged, annab teadmiste ja oskuste hinnangu ning valib strateegiad õppeprotsessis vastavalt oma võimetele.

Keeleoskuse hea tase 9.klassi lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
B1.2.	B1.2.	B1.2.	B1.2.

2.1.5.2. Õppesisu

Teemavaldkonnad:

- 1) **Mina ja teised:** võimed, tugevad ja nõrgad küljed; inimestevahelised suhted, koostöö ja teistega arvestamine.

Läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääriplaneerimine (teadlikud otsused ja mõistlikud kutsevalikud), keskkond ja jätkusuutlik areng (koostegemise reeglite järgmine – sotsiaalne ja vaimne turvaline keskkond ja igapäevane vastutus selles), väärtused ja kõlblus (üldtunnustatud väärtused ja kõlbluspõhimõtted inimestevahelises suhtlemises, sallivus, teistega arvestamine), kodanikualgatus ja ettevõtlikkus (aktiivne ja vastutustundlik kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks olemine, kultuuriline identiteet (viisakusreeglid erinevates kultuurides).

2) **Kodu ja lähiümbrus:** sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas; kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (oma kodukoha tundmine ja tutvustamine), kodanikualgatus ja ettevõtlikkus (aktiivne ja vastutustundlik kodanik, traditsioonidele toetumine ja neist kinnipidamine).

3) **Kodukoht Eesti:** loodus ja looduskaitse, keskkonnahoidlik ja -säästlik käitumine; elu linnas ja maal, Eesti vaatamisväärsused.

Läbivad teemad: keskkond ja jätkusuutlik areng (vastutustundlik suhtumine loodusesse, keskkonnateadlik käitumine, austav suhtumine kultuuriväärtustesse); kodanikualgatus ja ettevõtlikkus (vastutustundlik kodanik), teabekeskond (meediaallikate kasutamine info leidmiseks Eesti vaatamisväärsuste kohta), kultuuriline identiteet (oma kodukoha vaatamisväärsuste tundmine).

4) **Riigid ja nende kultuur:** inglise keelega seotud kultuuriruumi kuuluvate riikide lühitutvustus (pealinnad, rahvad, keeled, eripära, mitmekultuursus jmt) ja teised Euroopa riigid; teiste maailmas tuntumate riikide nimed, rahvad ja keeled.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (teiste maade kultuuride tundmine ja väärtustamine ning nendes orienteerumine), teabekeskond (meediaallikate kasutamine info otsimisel), väärtused ja kõlblus (sallivus), keskkond ja jätkusuutlik areng (keskkonnahoid ja ühiskonna jätkusuutlikkus), tehnoloogia ja innovatsioon (saavutused tehnoloogia valdkonnas).

5) **Igapäevaelu (sh õppimine ja töö):** erinevad tervislikku eluviisi tagavad tegevused (õpioskused ja harjumused, sport, puhkus jmt), tervislikud toitumisharjumused; suhtlemine teeninduses; erinevate turvalisust tagavate käskude ja keeldude mõistmine (liiklus, loodus, internet jmt); edasiõppimine ning kutsevalik; töökohad.

Läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääri planeerimine (edasiõppimisvõimalused, CV koostamine, teabekeskond (kommunikatsioonieetika järgimine, nüüdisaegse tehnoloogia kasutamine), tervis ja ohutus (turvalisus ja turvalise töökeskkonna kujundamine).

6) **Vaba aeg:** kultuuriline mitmekesisus, meediavahendid ja nende eakohased kasutamisevõimalused, meedia vahenditest saadav kasu ja võimalikud ohud, harrastused ja puhkus.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (enda ja teiste maade kultuuride tundmine ja väärtustamine), väärtused ja kõlblus (üldtunnustatud väärtus- ja kõlbluspõhimõtted, kaasatus klassivälistesse ennetusprogrammidesse), teabekeskond (meediast saadava info kriitiline analüüs, isiklikud otsused), tervis ja ohutus (tervislik eluviis, turvaline käitumine).

Keeleteadmised:

- 1) Lauseõpetus: põimlaused; fraaside ja lausete ühendamine; *it/there* lause algul; tingimuslaused (I–III tüüp); kaudne kõne (aegade ühildumine, küsimused, korraldused, palved); kokku- ja lahkukirjutamise põhijuhud; kirjavahemärgid; alistavad sidesõnad (*however, though*).
- 2) Tegusõna: harvemini esinevad ebareeglipärased tegusõnad (*grind, sew, ...*); isikuline tegumood (*Past Perfect, Present Perfect Continuous*); umbisikuline tegumood (*Present Simple / Past Simple*); modaalteigusõnad (*have to, ought, should, would*); tuleviku väljendamise erivõimalused; tarind *to* + infinitiiv, *ing*-vorm.
- 3) Nimisõna: ainsuslikud ja mitmuslikud nimisõnad; liitnimisõnad; artikli kasutamine isikunimede ja geograafiliste nimedega; väljendid artiklitega ja ilma.
- 4) Omadussõna: omadussõnade kasutamine rahvusest ja kodakondsusest kõneldes; eritüvelised võrdlusastmed (*old-elder*); *enough/too*+omadussõna; omadussõna nimisõna funktsioonis (*the poor*).
- 5) Asesõna: umbmäärased asesõnad (*either, neither*); umbisikulised asesõnad (*it, there*)
- 6) Eessõna: enam kasutatavad eessõnalised väljendid (*take part in, look forward to*); eessõnad viisimäärustes (*with, without*).
- 7) Arvsõna: protsent; aritmeetilised põhitehted; kümnendmurrud; arvsõna „0” erinev lugemine.
- 8) Määrsõna: määrsõnade liigid ja võrdlemine; määrsõna koht lauses.
- 9) Sõnatuletus: liitsõnad; enamkasutatavad ees- (*dis-, mis-*) ja järelliited (*-able, -ion, -ous*) nimi-, omadus-, määr- ja tegusõnade moodustamiseks.

2.1.5.3. Õppetegevused

9.klassis suhtleb õpilane tunnis peaasjalikult inglise keeles. Inglise keelses keskkonnas (õppereis, õpilasvahetus, muuseumitund jne) on õpilane valmis võõrkeelt aktiivselt kasutama. Õpilane mõistab kultuurierinevusi, teadvustab neid ning oskab nendega arvestada.

9.klassis arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt. Tähtsal kohal on sõnavara pidev avardamine ning keelestruktuuride tundmise kinnistamine. Õpilasi suunatakse lugema (s.h iseseisev lugemine) ja kuulama eri liiki autentseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste ning kasutatakse mitmekesiseid töövõtteid (küsimuste koostamine, küsimustele vastamine, lühikokkuvõtted, nii üks- kui kakskeelsete sõnaraamatute kasutamine jne). Kirjutamisoskust arendatakse eri liiki lühemaid ja pikemaid loovtöid tehes (kuulutus, teadeanne, isiklik kiri, lühiülevaade, lühikirjand, referaat, lihtsam uurimistöo jne). Suulist suhtlemisoskust arendatakse nii individuaalses töös kui paaris- ja rühmatöös (esitlus, suhtlus- ja rollimängud, projektitööd jne), milles õpilane väljendab oma tundeid, mõtteid ja suhtumist.

Suurt tähelepanu pööratakse õppes loovuse arendamisele ning korrektsele keelekasutusele. Õpilane hakkab keeleõpet käsitlema analüüsivalt, õppides kõrvutama eri keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste keelekasutusvigu. Koostöös õpetajaga püstitab õpilane enesele jõukohased eesmärgid ja annab hinnangu nende täitmisele. Õpilane õpib väärtustama

mõtteviiside mitmekesisust, avaldama arvamust ning nägema ja arvestama erinevaid seisukohti.

2.1.5.4. Hindamine

9. klassis hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Igal õppeveerandil saab õpilane tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Kasutatakse ülesandeid, mis hõlmavad erinevaid osaoskusi (projektitööd, iseseisev lugemine jne). Hindamisel lähtutakse B1 keeletaseme nõuetest.

Õpilane seab koostöös õpetajaga endale õpieesmärke ning annab õpetaja juhendamisel hinnangu oma teadmistele ja oskustele inglise keeles.

Töid, mis sisaldavad kõigi osaoskuste kontrolli, tehakse õppeaastas kuni kolm.

2.2. B-võõrkeel – vene keel

2.2.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

B-võõrkeele õppega kujundatakse ainepädevus, mis sisaldab keelepädevust, väärtushinnanguid ja – hoiakuid ning õpioskusi. Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal igapäevastes suhtlusolukordades toime tulla;
- 2) huvitub võõrkeelte õppimisest ning nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- 3) omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- 4) tunneb võõrkeelte õppimise strateegiaid ning oskab neid iseseisvalt kasutada;
- 5) huvitub vene keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- 6) oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid, et leida vajalikku informatsiooni teisteski valdkondades ja õppeainetes.

2.2.2 Õppeaine kirjeldus

B-keele ehk vene keele kui teise omandatava võõrkeele õpe võimaldab õpilasel laiendada oma suhtlusvõimalusi ja kultuurilist silmaringi, tagab juurdepääsu teadmiskattele ning loob eeldused vahetuks suhtlemiseks, toetab edasisi õpinguid ja tegevust ühiskonnas. Oluline on erinevate keelte üksteist toetav ja väärtustav õpetamine, aga eriti seoste nägemine inglise keelega. Inglise keelt õppides saadud õpikogemus ja omandatud õpioskused toetavad vene keele õppimist. Samuti arvestatakse teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja kultuuri kohta teiste õppeainete kaudu.

Keeletunnis suheldakse peamiselt vene keeles. Emakeeles võib vajaduse korral selgitusi jagada. Õpetuses lähtutakse kommunikatiivse õpetuse põhimõtetest. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja vene keele kasutamisel.

Kommunikatiivne keeleoskus (suhtluspädevus) hõlmab kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend

parema vene keele oskuse omandamiseks. Keelestruktuuri õpitakse järk-järgult, jõudes grammatikareeglite teadliku omandamiseni. Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jne). Pragmaatilise pädevuse kaudu areneb õpilase võime mõista ja luua tekste. Suhtlusepädevust arendatakse kuulamise, rääkimise, lugemise ja kirjutamise kaudu.

Keeleõppe telje moodustavad teemavaldkonnad, mille kaudu ja mille piires kujuneb suhtluspädevus. Kõigis klassides käsitletakse teemasid kõigist teemavaldkondadest, kuid rõhuasetused ja maht on erinevad. Teemade käsitlemisel lähtutakse õpilaste huvidest, vajadustest ja kogemustest. Oluline on õpioskuste arendamine, s.h oskus seada endale õpieesmärke ning hinnata oma õpitulemusi, kasutades nt Euroopa keelemappi või õpimappi.

Vene keele õppes on kesksel kohal tegevused, mis nõuavad keele eesmärgistatud kasutamist ja lõimivad erinevaid keeleoskuse aspekte. Õppetegevusi kavandades lähtutakse didaktikaprintsiipidest (lähemalt kaugemale, tuntult tundmatule, lihtsalt keerulisele, konkreetselt abstraktsele) ning keelekasutuse vajadustest (alustades sagedamini kasutatavatest sõnadest ja väljenditest). Tähtis osa on paaris- ja rühmatööl. Õpilasi suunatakse töötama iseseisvalt (lugema, infot otsima, referaati kirjutama jne).

Suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama vene keelt ka väljaspool keeletundi. Motivatsiooni suurendamiseks võib leida kirjasõpru ning organiseerida õppereise ja – käike, õpilasvahetusi ja kohtumisi vene keelt emakeelena kõnelejatega.

Õppijat motiveeritakse ja kujundatakse temas positiivne hoiak vene keele õppimisesse. Eduelamuse saavutamiseks luuakse õpikeskkonnas positiivne õhkkond ja väärtustatakse iga õppija edusammu. Vigu käsitletakse õppes normaalse õppimise osana, nende analüüsimine soodustab õpitava mõistmist ning võimaldab õpilasel oma keelekasutust korrigeerida.

2.2.4. B-võõrkeele – vene keele – õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine III kooliastmes, 7.klassis

2.2.4.1. Õpitulemused, 7.klassi lõpetaja:

- 1) oskab tutvustada ennast ja oma kaaslast;
- 2) oskab tutvustada Eestit ja kodukohta;
- 3) oskab rääkida/jutustada oma huvidest ja hobidest;
- 4) tunneb vene keeles erinevaid ametinimetusi
- 5) oskab koostada lihtsat teksti tuttavatel teemadel;
- 6) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks;
- 7) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Keeleoskuse taotletav hea tase 7.klassi lõpus

Kuulamine	Rääkimine	Lugemine	Kirjutamine
A 1.2	A 1.2	A 1.2	A 1.2

2.2.4.2. Õppesisu

Teemavaldkonnad:

1) MINA JA TEISED

Enese ja kaaslaste tutvustus(nimi, perekonnanimi, isanimi, rahvus, vanus, riik, elukoht), tugevused ja nõrkused (mida oskan/suudan teha).

Läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääriplaneerimine (võimete, huvide, vajaduste teadvustamine, õpioskuste arendamine, esmane kutsevalik), väärtused ja kõlblus (väärtushinnangud ja kõlbelised normid).

2) KODU JA LÄHIÜMBRUS

Kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (pere ja kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamine ja nendes osalemine), väärtused ja kõlblus (väärtushinnangute ja kõlbeliste normide ühiskondlik mõõde).

3) KODUKOHT EESTI

Eesti lühikirjeldus, tuntumad vaatamisväärsused Eestis, eesti tähtpäevad (jõulud, jaanipäev jmt).

Läbiv teema: kultuuriline identiteet (omaenda tugev kultuuriline identiteet ja selle seos teiste kultuuridega).

4) RIIGID JA NENDE KULTUUR

Eesti naaberriigid ja tuntumate maailmariikide nimed, rahvad ja keeled; Venemaa pealinn ja suuremad linnad (Sankt-Peterburg).

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (teistest kultuuridest teadmiste süvendamine), teabekeskond (meedia kasutamine teabeallikana).

5) IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ.

Transpordivahendid; õppeained,tunniplaan ja koolivaheajad; kellaajad,tuntumad ametid.

Läbivad teemad: tervis ja ohutus (tervisliku ja ohutu käitumise arendamine, osalemine ennetusprojektides), kodanikualgatus ja ettevõtlikkus (tegutsemine ühiskonna eri sektorites), elukestev õpe ja karjääriplaneerimine (võimalikud tulevased tegevusvaldkonnad).

6) VABA AEG.

Huvid (sport, filmid, raamatud, kolleksioneerimine, reisimine), erinevad spordialad.

Läbivad teemad: teabekeskond (iseseisev teabeotsing, teabe usaldusväärsus ja selle kriitiline hindamine, interneti võimalused ja ohud), tehnoloogia ja innovatsioon (IKT rakendamine ainetunnis ja vabal ajal).

Keeleteadmised

1) Nimisõna:

Grammatiline sugu: naissoost nimisõnad –a/-я-lõpuga; meessoost sõnad, mille lõpus on kaashäälik või –й ja -a/-я (*nana, дедушка, дядя*); kesksõost sõnad -o/-e-lõpuga.

Naissoost sõnad, mille lõpus on -ия (nt *Эстония, история, гимназия*).

Родительный: kuuluvuse väljendamine (nt *книга брата, отец Кристины*); eitus нет sõnaga, koha tähistamine (küsimus *откуда?* ja vastus eessõnade *из* ja *с* abil).

Предложный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus *где?* ja vastus *в* ja *на* eessõnade abil).

Винительный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus *куда?* ja vastus eessõnade *в* ja *на* abil); otsese tegevuse objekti tähistamine (nt tegusõnadega *видеть, читать, любить*).

Дательный: käändevormide kasutamine eessõnata; tegusõnadega *желать, верить, помогать*; kuid *желать чего? Р.п.; верить во что? В.п.*

Творительный käändevormide kasutamine eessõnata.

2) Omadussõna:

Omadussõna lõpud ainsuse ja mitmuse nimetavas käändes (tüve lõpphäälik palataliseerimata/palataliseeritud; küsimused *какой? какая? какое? какие?*).

Omadussõna ühildumine nimisõnaga ainsuse ja mitmuse nimetavas käändes.

3) Tegusõna:

Enesekohased tegusõnad ja nende pöördevormid (nt *интересоваться, заниматься*); tegusõnade

4) Arvsõna:

Järgarvsõnad.

5) Abisõnad:

Eitussõna *нет* (nt *нет отца, мамы, книги*).

Eessõnade *в, на, из, с* kasutamise (koha tähistamiseks).

Eraldusseose väljendamine sidesõnaga *или*.

7) Lause struktuur:

Küsimus *где?* ja vastus (määrsõnade *здесь, тут, там* kasutamine, предложный kääne).

Öeldistäide (nimisõna творительный käändes).

Küsimus *куда?* ja vastus (винительный kääne).

Küsimus *откуда?* ja vastus (родительный kääne);

2.2.4.3. Õppetegevus

Kõiki osaoskusi arendatakse võrdselt. Olulisel kohal on sõnavara avardamine ja kinnistamine ning iseseisvate tööharjumuste väljakujundamine. Õpilast suunatakse õpitavat keelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilane õpib lisaks harjumuspärasele tööle õppevahenditega lugema lühemaid teabe-, tarbe- ja meediatekste. Õpitakse mõistma kultuurierinevusi, neid teadvustama ning nendega arvestama.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) kuuldu põhjal erinevate ülesannete ja harjutuste sooritamine;
- 2) situatsiooni dialoogide moodustamine näidisdialoogi alusel;
- 3) dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine;
- 4) rääkimine pildi alusel;
- 5) häälega lugemine;
- 6) lihtsa faktilise info leidmine tekstist;
- 7) mudeli järgi kirjutamine;
- 8) õpikusõnastiku kasutamine;
- 9) laulmine;
- 10) kõne arendamine läbi tuttavate keelendite situatsioonidialoogides ja lühitekstides.

2.2.4.4. Hindamine 7.klassis

Hindamisel lähtutakse kooli hindamiskorrast. Kõiki osaoskusi hinnatakse kas eraldi või lõimitult.

Keskendutakse õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Hindamisel arvestatakse ka õpilase individuaalseid võimeid. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega.

2.2.5. B-võõrkeele – vene keele – õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine III kooliastmes, 8.klassis

2.2.5.1. Õpitulemused, 8.klassi lõpetaja:

- 1) saab õpitud temaatika piires aru lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest;
- 2) mõistab õpitud temaatika piirides olulist;
- 3) on omandanud esmased teadmised õpitava keele maa kultuuriloost;
- 4) teadvustab eakohaselt õpitava maa ja oma maa kultuuri erinevusi ning oskab neid arvestada;
- 5) oskab kirjeldada ennast ja teisi inimesi ;
- 6) oskab avaldada arvamust;
- 7) arvestab teksti koostamisel õpitud õigekirjareeglitega;
- 8) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades ja õppeainetes; tunneb internetis varitsevaid ohte;

9) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Keeleoskuse taotletav hea tase 8.klassi lõpus

Kuulamine	Rääkimine	Lugemine	Kirjutamine
A 2.1	A 2.1	A2.1	A2.1

2.2.5.2. Õppesisu

1) Mina ja teised. Huvid ja võimed, tervis, välimus, viisakusväljendid, koostöö ja teistega arvestamine.

Läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääriplaneerimine (õpioskuste arendamine), väärtused ja kõlblus (sallivus ja lugupidav suhtumine, koostöö, erinevate seisukohtade võrdlemine ja oma seisukohtade põhjendamine).

2) Kodu ja lähiümbros. Perekondlikud sündmused ja tähtpäevad, igapäevased kodused tööd ja tegemised, kodukoha tuntumad vaatamisväärsused.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (erinevate kultuurikogemuste omandamine, kaasalöömine erinevate tähtpäevade korraldamisel), väärtused ja kõlblus (arutelu väärtuste üle).

3) Kodukoht Eesti. Eesti asukoht ja sümbolika, tähtpäevad ja kultuuritavad, vaatamisväärsused; vaba aja veetmise võimalused.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (omariikluse ja – kultuuri mõistmine), kodanikualgatus ja ettevõtlikkus (ühiskonna erisektorite koostöömimine), keskkond ja jätkusuutlik areng (säästva suhtumise kujundamine).

4) Riigid ja nende kultuur. Õpitavat keelt kõnelevate riikide sümbolika, tähtpäevad ja kombed; Eesti naaberriikide ja tuntumate maailmariikide nimed, rahvad ja keeled.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (teistest kultuuridest teadmiste süvendamine), teabekeskkond (õpilase kujundamine teabeteadlikuks).

5) Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Päevaplaan, kooli- ja välisüritused, koolitee, koolielu, suhtlemine teeninduses ja arsti juures.

Läbivad teemad: tervis ja ohutus (tervist ja ohutust väärtustavad hoiakud, riskikäitumise ärahoidmine, tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamine), väärtused ja kõlblus (kõlbelise arengu kujundamine, vastutustundlikud valikud), elukestev õpe ja karjääriplaneerimine (valmisoleku elukestvalt õppida kujundamine).

6) Vaba aeg. Sportimise kasulikkus, huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid; meediavahendid.

Läbivad teemad: teabekeskkond (meediaga seotud probleemide teadvustamine, teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine), tervis ja ohutus (tervist ja ohutu käitumise oskuste arendamine, osalemine tervist edendavates ja turvalisust suurendavates projektides), tehnoloogia ja innovatsioon (kaasaegse tehnoloogia kasutamine ainetunnis, kodutöös, õuesõppes).

Keeleteadmised

1) Nimisõna:

Mees- ja naissoost sõnad, mille lõpus on *-ь*.

2) Omadussõna:

Omadussõnade käänamine ainsuses.

3) Tegusõna:

Enesekohased tegusõnad ja nende pöördvormid (nt *интересоваться, находиться*); tegusõnade *просыпаться, причёсываться, заниматься, находиться, мыться, умываться, одеваться, начинаться, кончаться* pööramine.

4) Määrsõna:

Määrsõnade moodustamine omadussõnadest

5) Lause struktuur:

Küsimus *когда? какого года? в каком году?* ja vastused (nädalapäevad, kuud, kellaeg, aasta).

1.2.5.3. Õppetegevus

Kõiki osaoskusi arendatakse võrdselt, suurendades suulise suhtluse kõrval järk-järgult kirjaliku suhtluse mahtu. Õpilased õpivad lähenema keeleõppele analüüsivalt, õppides kõrvutama eri keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste keelekasutusvigu. Teemade käsitlemisel pööratakse tähelepanu kultuuride tundmaõppimisele ja kõrvutamisele oma kultuuriga, rõhutades kõigi kultuuride omanäolisust ja väärtuslikkust. Õpilased mõistavad erinevaid kultuuritavasid ning oskavad neid arvestada. Õpilane õpib avaldama oma arvamust ning arvestama erinevate seisukohtadega.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) kuuldu põhjal erinevate ülesannete ja harjutuste sooritamine;
- 2) situatsiooni dialoogide moodustamine näidisdialoogi alusel;
- 3) dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine;
- 4) rääkimine pildi alusel;
- 5) häälega lugemine;
- 6) lihtsa faktilise info leidmine tekstist;
- 7) mudeli järgi kirjutamine;
- 8) õpikusõnastiku kasutamine;
- 9) laulmine;

10) kõne arendamine läbi tuttavate keelendite situatsioonidialoogides ja lühitekstides;

11) grammatiliste teemade, läbitud sõnavara ja lausemallide omandamine läbi erinevate tõlkeharjutuste (nt. tagasitõlge).

2.2.5.4. Hindamine 8.klassis

Hindamisel lähtutakse kooli hindamiskorrast. Kõiki osaoskusi hinnatakse kas eraldi või lõimitult.

Keskendutakse õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Hindamisel arvestatakse ka õpilase individuaalseid võimeid. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega.

2.2.6. B-võõrkeele – vene keele – õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine III kooliastmes, 9.klassi lõpetaja

2.2.6.1. Õpitulemused

- 1) tuleb enamasti toime teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades;
- 2) mõistab endal tuttavatel teemal kõike olulist;
- 3) oskab kirjeldada sündmusi, unistusi ja eesmärke ning lühidalt põhjendada ja selgitada oma seisukohti ning plaane;
- 4) hangib infot võõrkeelsetest infoallikatest;
- 5) on omandanud esmased teadmised õpitava keele maa kultuuriloost;
- 6) teadvustab eakohaselt õpitava maa ja oma maa kultuuri erinevusi ning oskab neid arvestada;
- 7) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Keeleoskuse taotletavad tasemed põhikooli lõpus

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Rahuldav õpitulemus	A 1.2	A 1.2	A 1.2	A 1.2
Hea õpitulemus	A 2.1	A 2.1	A 2.1	A 2.1
Väga hea õpitulemus	A 2.2	A 2.2	A 2.2	A 2.2

2.2.6.2. Õppesisu

1) Mina ja teised. Iseloomujooned, välimus, suhted sõprade ja lähikondsetega, kontaktandmed - ankeedi täitmine.

Läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääriplaneerimine (teadlikud otsused ja mõistlikud kutsevalikud), keskkond ja jätkusuutlik areng (koostegemise reeglite järgmine – sotsiaalne ja vaimne turvaline keskkond ja igapäevane vastutus selles), väärtused ja kõlblus (üldtunnustatud väärtused ja kõlbluspõhimõtted inimestevahelises suhtlemises, sallivus, teistega arvestamine), kodanikualgatus ja ettevõtlikkus (aktiivne ja vastutustundlik kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks olemine).

2) Kodu ja lähiümbrus. Kodukoha tuntumad vaatamisväärsused, küllakutse.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (oma kodukoha tundmine ja tutvustamine), kodanikualgatus ja ettevõtlikkus (aktiivne ja vastutustundlik kodanik, traditsioonidele toetumine ja neist kinnipidamine).

3) Kodukoht Eesti. Eesti vaatamisväärsused. Ilm, ilmakaared; vaba aja veetmise võimalused.

Läbivad teemad: keskkond ja jätkusuutlik areng (vastutustundlik suhtumine loodusesse, keskkonnateadlik käitumine, austav suhtumine kultuuriväärtustesse); kodanikualgatus ja ettevõtlikkus (vastutustundlik kodanik), teabekeskond (meediaallikate kasutamine info leidmiseks Eesti vaatamisväärsuste kohta), kultuuriline identiteet (oma kodukoha vaatamisväärsuste tundmine).

4) Riigid ja nende kultuur. Vene pealinna tähtsamad vaatamisväärsused; vene rahvakalendri tähtpäevad; vene kunstnikud, maalide kirjeldamine; vanasõnad.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (teiste maade kultuuride tundmine ja väärtustamine ning nendes orienteerumine), teabekeskond (meediaallikate kasutamine info otsimisel), väärtused ja kõlblus (sallivus).

5) Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Edasiõppimine ja kutsevalik, tee küsimine ja juhatamine.

Läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääri planeerimine (edasiõppimisvõimalused, CV koostamine, teabekeskond (kommunikatsioonieetika järgimine, nüüdisaegse tehnoloogia kasutamine), tervis ja ohutus (turvalisus ja turvalise töökeskkonna kujundamine).

6) Vaba aeg. Reisimise võimalused, muusikalised eelistused, teatri-,kino- ja kontserdi külastused.

Läbivad teemad: kultuuriline identiteet (enda ja teiste maade kultuuride tundmine ja väärtustamine), väärtused ja kõlblus (üldtunnustatud väärtus- ja kõlbluspõhimõtted, kaasatus klassivälistesse ennetusprogrammidesse), teabekeskond (meediast saadava info kriitiline analüüs, isiklikud otsused), tervis ja ohutus (tervislik eluviis, turvaline käitumine).

Keeleteadmised

1) Nimisõna:

Nimisõna käänamise kordamine.

2) Omadussõna:

Omadussõnade käänamise kordamine.

Omadussõna võrdlusastmete moodustamine.

3) Tegusõna:

Liikumisverbid ja nende eesliited. Tingiv kõneviis. Määrsõna kasutamine koos tegusõnaga.

4) Arvsõna:

Arvsõna käänamine (P.π).

2.2.6.3. Õppetegevus

Kõiki osaoskusi arendatakse võrdselt. Õpilast suunatakse õpitavat keelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilased õpivad lähenema keeleõppele analüüsivalt, õppides kõrvutama eri keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste keelekasutusvigu. Teemade käsitlemisel pööratakse tähelepanu kultuuride tundmaõppimisele ja kõrvutamisele oma kultuuriga, rõhutades kõigi kultuuride omanäolisust ja väärtuslikkust. Õpilased mõistavad erinevaid kultuuritavasid ning oskavad neid arvestada. Õpilane õpib avaldama oma arvamust ning arvestama erinevate seisukohtadega.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) kuuldu põhjal erinevate ülesannete ja harjutuste sooritamine;
- 2) situatsiooni dialoogide moodustamine näidisdialoogi alusel;
- 3) dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine;
- 4) rääkimine pildi alusel;
- 5) häälega lugemine;
- 6) lihtsa faktilise info leidmine tekstist;
- 7) mudeli järgi kirjutamine;
- 8) õpikusõnastiku kasutamine;
- 9) laulmine;
- 10) kõne arendamine läbi tuttavate keelendite situatsioonidialoogides ja lühitekstides;
- 11) grammatiliste teemade, läbitud sõnavara ja lausemallide omandamine läbi erinevate tõlkeharjutuste(nt.tagasitõlge);

2.2.6.4. Hindamine

Õpitulemusi hinnates lähtutakse kooli hindamiskorrast. Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste(esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste

vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Hindamisel arvestatakse õpilase arengut ja individuaalseid võimeid

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid on mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane teab, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

2.3. B-võõrkeel – saksa keel

2.3.1. Õppetegevused

Oluline on äratada huvi õpitava keele ja kultuuri vastu. Esiplaanil on kuulamis- ja rääkimisoskuse arendamine ning õigete hääldusharjumuste kujundamine. Õpetaja julgustab õpilasi kasutama õpitud väljendeid ja lühilauseid kontekstis, rakendades aktiivõppemeetodeid ning mängulisust. Õpilast suunatakse õpitavat keelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Lugesoskust arendatakse lihtsate tekstidega ning kirjutamisoskust mudelkirjutamisega. Teemade käsitlemisel pööratakse tähelepanu kultuuride tundmaõppimisele ja kõrvutamisele oma kultuuriga, rõhutades kõigi kultuuride omanäolisust ja väärtuslikkust. Õpilased mõistavad erinevaid kultuuritavasid ning oskavad neid arvestada. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama oma arvamust ning arvestama erinevate seisukohtadega. Õpilased kasutavad B-võõrkeele õppimisel juba omandatud õpioskusi ja -strateegiaid.

Osaoskuste arendamiseks sobivad näiteks:

- 1) kuuldu põhjal pildi joonistamine või täiendamine;
- 2) sobitusülesande lahendamine (nt pildi vastavus kirjeldusele);
- 3) dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine;
- 4) rolli- ja suhtlusmängud;
- 5) rääkimine pildi alusel;
- 6) häälega lugemine;
- 7) lihtsa faktilise info leidmine tekstist;
- 8) mudeli järgi kirjutamine;
- 9) töövihiku sõnastiku kasutamine.
- 10) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt sõnaraamatud, Internet).
- 11) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine;
- 12) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine (nt uudised, lühifilmid);
- 13) loovtööde kirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, isiklikud kirjad, kuulutused, lühiülevaated);
- 13) teemasisesed projektitööd;
- 14) lühiettekanded (nt pildikirjeldus, hobide tutvustamine, projektitööde kokkuvõtted).

4.2 Õppesisu

II kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

KÕNEARENDUS – JA LUGEMISTEEMAD

Mina ja teised. Enese ja kaaslaste tutvustus; välimuse kirjeldus, mood, eelistused riietuses; ühised tegevused. Huvid ja võimed, iseloom; tervis ja tervislik toitumine; suhted sõpradega ja lähikondsetega. Tunnete väljendamine konfliktsituatsioonis.

Kodu ja lähiümbrus. Pereliikmed ja sugulased, pereliikmete tegevusalad; kodu asukoht. igapäevased kodused tööd ja tegemised, perekondlikud sündmused ja tähtpäevad.

Kodukoht Eesti. Riik, pealinn, rahvused; aastaajad ja ilm.

Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Liiklus ja liiklusvahendid. Lihtsamad tegevused kodus ja koolis ning nendega seonduvad esemed. Koolitee; koolielu; tee küsimine ja juhatamine; suhtlemine teeninduses.

Vaba aeg. Lemmiktegevused ja eelistused. Huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid; puhkuseplaanide tegemine ja sihtkohtade täpsem kirjeldus; meedia.

Riigid ja nende kultuur. Õpitavat keelt kõnelevate riikide sümboolika, tähtpäevad ja kombed.

Tulevikuplaanid. Enda tulevikuplaanidest rääkimine, kelleks tahab saada, millises koolis saab seda valitud elukutset edaspidi õppida.

KEELETEADMISED

nimisõna: õpitud nimisõnade ainsus ja mitmus; nimisõna *käänamine (Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv)*;

artikkel: umbmäärane ja määrav artikkel, artikli puudumine; artikli kasutamine üldnimedega, ainenimedega, abstraktsete nimisõnadega, geograafiliste ja isikunimedega (aktiivselt);

omadussõna: öeldistäite ja täiendina; võrdlusastmed; als ja wie kasutamine; omadussõna substantiveerimine, omadussõna pööramine määrava ja umbmäärase artikliga nominatiivis, daativis ja akkusatiivis;

arvsõnad ja mõõtühikud: põhi- ja järgarvud, kellaeg, kuupäev, aasta; pikkus, kaal, kaugus; asesõna: isikuliste (*ich, du, er, sie, es jne.*), omastavate (*mein, dein jne.*), näitavate (*dieser, diese, dieses*) asesõnade *käänamine (Nominativ, Akkusativ, Dativ)* ja kasutamine; umbisikuline asesõna es kindlates väljendites; umbmäärased asesõnad *man, jeder, jemand, niemand, etwas, nichts, alle(s)*; siduvad assõnad (*Nominativ, Akkusativ*);

tegusõna: reeglipärased ja ebareeglipärased tegusõnad, enesekohaste tegusõnade pööramine indikatiivi aktiivi kõigis ajavormides (aktiivselt); modaaltegusõnade tähendus, kasutamine infinitiiviga ja põhiverbina (aktiivselt); modaalverb + infinitiiv; tegussõnad lahutavate ja

lahutamatute eesliidetega; mögen põhiverbina indikatiivi aktiivi ajavormide *Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur* moodustamine ja kasutamine; käskiv kõneviis: moodustamine ja kasutamine; kasutavamate tegusõnade rektsioon;

eessõna: eessõnad daativi ja akusatiiviga (*an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen*); eessõnad daativiga (*aus, außer, bei, entgegen, gegenüber, mit, nach, seit, von, zu*); eessõnad akusatiiviga (*bis, durch, für, ohne, um, gegen, wider, entlang*);

määrsõna: koha-, aja-, viisimäärsõnad; määrsõnade võrdlusastmed;

sidesõnad: rinnastavad sidesõnad ja siduvad määrsõnad (*und, oder, aber, doch, denn, deshalb*); alistavad sidesõnad (*dass, weil*); siduvad asesõnad (*der, die, das*);

lauseõpetus: lihtlause; jaatavad, eitavad ja küsilauseid; lauseliikmed (alus, öeldis, sihitis, määrus, täiend); lausemudelid öeldise pöördelise vormi asukoha järgi; liitlause; rindlauseid sidesõnadega *und, oder, aber, doch, denn, deshalb*; põimlauseid sidesõnadega *weil, dass*;

sõnatuletus: liitsõnade moodustamine; ees- ja järelliited; tegusõnade eesliited; tähtsamad nimi- ja omadussõnade järelliited; arvsõnade tuletusliited;

õigekiri: suur ja väike algustäht; punkt, küsi- ja hüüumärk lause lõpus; koma loetelus ja liitlauseis.

4.3 Õpitulemused

4.3.1 Suuline tekstiloome (rääkimine)

- oskab esitada üldsõnalisi kirjeldusi teemade piires tuues välja olulisimad seisukohad
- oskab vahendada kogetut, kirjeldada oma tundeid ja reageeringuid
- oskab vahendada filmis või raamatu sisu ja kirjeldada oma muljeid
- oskab kirjeldada unistusi, soove ja püüdlusi
- oskab lühidalt põhjendada ning selgitada arvamusi, kavatsusi ja toiminguid
- oskab edastada lühikesi ettevalmistatud teateid igapäeva tööolukorras
- oskab vastata esinemisjärgsetele küsimustele

4.3.2 Kirjalik tekstiloome (kirjutamine)

- oskab kirjutada tuttavalt teemal lihtsamaid seostatud tekste
- oskab kirjeldada tegelikku või kujutletavat sündmust või hiljutist reisi. Oskab lugu kirja panna
- oskab kirjutada lühikesi lihtsamaid kirjatöid endale huvipakkuval teemal
- oskab kirjutada väga lühikesi standardvormis ettekandeid, kus esitab tavapärasest faktiteavet või põhjendab toiminguid

- oskab objekte kirjeldada tunnuste kaudu, kui vajalik sõna ei meenu või kasutab mingit ligilähedase tähendusega sõna
- oskab katkenud vestlust uuesti alustada, kasutades teistsugust taktikat

4.3.3 Kuulamistoiming (kuulamine)

- mõistab lihtsas sõnastuses faktiteavet igapäevaelu ja tööga seotud teemadel
- mõistab suulisi kirjakeele tekste nii vahetus suhtluses kui ringhäälingus endale tuttavatel teemadel
- suudab jälgida pikema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et kõneldakse üldkeeles ja hääldus on selge
- suudab jälgida loengut, kui teema on tuttav, sõnastus lihtne ja jutu ülesehitus selge
- mõistab normaalse kiirusega edastatud üldkeelseid teadaandeid ja sõnumeid konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel
- mõistab enamiku salvestatud ja ringhäälingus leviva materjali sisu, kui teema pakub huvi, kõne on selge ja jutt üldkeelne

4.3.4 Lugemistegevus (lugemine)

- loeb lihtsat faktiteavet rahuldava arusaamisega, kui teema kuulub tema huvivaldkonda;
- loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemiseesmärgist ning kasutades sobilikke abimaterjale;
- loeb oma huvivaldkonnaga seonduvaid kirju, mõistab kirjas kirjutatud tundeid, sündmusi ja soove;
- suudab erilaadse ülesande täitmiseks hõlmata pikemaid tekste, et leida otsitav teave, ja koguda infot teksti eri osadest või mitmest tekstist;
- mõistab seadme selgeid lihtsaid kasutusjuhendeid.

4.3.5 Audiovisuaalne tegevus

Suudab jälgida filme, kus pilt ja süžee kannavad ning jutt on selge ja keel lihtne.

4.3.6 Vastuvõtustrateegiad

Suudab kontekstis mõista tundmatuid sõnu, kui teema kuulub tema huvivaldkonda.

4.3.7 Suuline suhtlus

- saab üsna hästi hakkama vestlusega, kui see puudutab tema huvialasid;

- tuleb lihtsat keelt kasutades toime enamikus reisiolukordades;
- suudab igapäevases vestluses jälgida selge hääldusega pöördumist, kuigi on vahel sunnitud paluma teatud sõnu ja fraase korrata;
- oskab väljendada üllatust, rõõmu, kurbust, huvi ja ükskõiksust; oskab sellistele emotsioonidele reageerida;
- suudab igapäevasuhtluses jälgida selgelt artikuleeritud kõnet, mõningaid sõnu või fraase võib siiski paluda korrata;
- oskab end mõistetavaks teha, kui avaldab arvamust praktilistes asjades (kuhu minna, mida teha, ...);
- saab üldjoontes aru sõprade ringis toimuva vaba mõttevahetuse põhisust, kui kasutatakse ühiskeelt ja hääldus on selge;
- oskab lühidalt kommenteerida teiste arvamust;
- on võimeline mõistma suuremat osa üldisest jutust, kui vestluspartnerid hoiduvad idioome kasutamast ja nende hääldus on selge;
- on võimeline jälgima, mida räägitakse, kuid kiire ja pika jutu korral võib aegajalt paluda kordamist või selgitust;
- saab hakkama enamiku toimingutega ja olukordadega, mis tulevad ette reisil või sõitudel ja nende ettevalmistamisel;
- oskab välja otsida ja edastada lihtsat faktiinfot;
- oskab ettevalmistatud küsimuste toel teha intervjuud. Suudab esitada mõne ettevalmistamata küsimuse.

4.3.8 Kirjalik suhtlus

- oskab kirjutada isiklike teateid ja kirju, küsides lihtsat hädavajalikku teavet või edastades seda;
- suudab edastada kõige olulisemat;
- oskab kirjutada isiklike kirju, mis vahendavad teateid või annavad edasi mõtteid abstraktsel ja kultuuriteemadel;
- oskab kirjutada sõnumit, mis edastab lihtsat hädavajalikku teavet sõpradele, õpetajale, ...;
- suudab edastada kõige olulisemat.

4.3.9 Interaktiivsed strateegiad

- oskab alustada, jätkata ja lõpetada lihtsat silmast silma eestlust, kui kõneaine on talle tuttav või huvipakkuv;

- oskab teisi mõttevahetusse kaasata;
- oskab kasutada põhisojavara ja – strateegiaid, et vestlust ülal hoida.

4.3.10 Tekstid

- oskab kokku panna eri allikatest pärineva info ja teha sellest teistele kokkuvõtte;
- oskab kokku võtta filmide või loetud raamatu sisu ja sündmustikku.

4.3.11 Suhtluspädevus

- oskab keelt piisavalt, et väljenduda igapäevateemadel, kuigi jutus võib ette tulla takerdusi ja kaudset väljendust. Piiratud sõnavara võib põhjustada kordamist ja sõnastusraskusi;
- valdab põhisojavara, kuid teeb vigu, kui on vaja väljendada keerukamat mõtet või kui kõneaine ja olukord on võõrad;
- kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki emakeele mõju on märgatav. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist;
- hääldus on selge ja arusaadav, kuigi aegajalt on märgata võõrast aktsenti ja hääldusvigu;
- oskab üsna arusaadavalt kirjutada;
- oskab sõnastada mitmesuguseid vajadusi, kasutades sagedasi väljendeid ja neutraalset keelt. Tunneb peamisi viisakusnõudeid, oskab neid täita;
- on teadlik kultuurierinevustest, oskab suhestada oma ja võõrast kultuuri ning tähele panna olulisemaid erinevusi kommetes, hoiakutes, väärtushinnangutes ja uskumustes;
- oskab paindlikult kasutada lihtsaid keelevahendeid, et väljendada vajalikku;
- oskab alustada, jätkata ja lõpetada lihtsat silmast silma vestlust, kui kõneaine on talle tuttav või huvipakkuv;
- oskab jutustada ja kirjeldada, väljendades mõtteid lihtsate lausete järjendina;
- oskab arusaadavalt väljendada, kuigi pikema kõnelõigu korral teeb sageli pause, et otsida sõnu ja grammatilisi vorme või korrigeerida sõnastust;
- suudab edastada lihtsat ja praktilist teavet, anda edasi kõige olulisemat;
- oskab arusaadavalt väljendada oma jutu peamist mõtet.

4.4 Hindamine

9. klassis hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult ning õpilane saab õppetöö käigus tagasisidet kas suulise või kirjaliku sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste

kohta. Ülesande eesmärgist lähtuvalt hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Hindamiskriteeriumid arvestavad osaoskuste tabeli (RÕK lisa 5) A2.2 ja B1.1 osaoskuste kirjeldusi (nt hääldus, grammatiline korrektsus).

Kujundava hindamise käigus seavad õpilased koos kaaslaste ja õpetajaga endale õpieesmärke ning sõnastavad, mille nad on enda arvates hästi omandanud ja/või mille omandamiseks peavad nad veel tööd tegema. Õpilane annab õpetaja juhendamisel õppeprotsessile ja oma tööle hinnangu õpitavas keeles ka siis, kui ta eneseväljendusoskus on piiratud.